והרי לבו רואה את הערוה. פירש ר"י מדפריך גמרא הכי בפשיטות משמע דלבו רואה את הערוה אסור אלא דרביע שמעיה תלמידו של רש"י פסק כת"ק דלבו רואה את הערוה מותר ומיהו בסמוך משמע דאסור דלא פליגי הני אמוראי אלא בעקבו רואה את הערוה אבל בלבו רואה את הערוה כ"ע מודו דאסור: **והלכתא** טונף עקבו אסור. וטעמא דנזרינן טונף עקבו שמא יגע בידיו: **נרף** של כסי. פי' רש"י של חרס בלוף משמע לפירושו אבל כלי אלא בלא כגון זכוכית אפשר דשרי [ה]: **ובלבד** שיטיל בהן רביעית מים. אבל בנרף אפשר דאלא מהני מים: ספר

בטופח ע"מ להטפיח אינא ביניהו. ת"ק בעי על מנת להטפיח וכ' יוסי מחמיר: **לימא תנא סתמא כר' אליעזר** דילמא לותיקין קאמרה מתני' עם הכן החמה אבל לכ"ע עד שלא שעות: **והרי לבו רואה את הערוה.** קס"ד כל אבר שאין דרכו לראות תורה אור את הערוה [ורואה] אותו בשעה שקורא בתורה קרינן ביה ולא ירא: **לא נתנה תורה דבר:** לא נתנה תורה למלאכי השרת. שאין להם ערוה, על כרחו יש לו ערוה ואין אנו יכולים להאמר מכל זה: (ג) **כל שהוא.** מעט: **ברוק.** רוקק עליה ומכסה אותה ברוק: **בשעשעים.** לגמירא"ל בלעז כלומר מחיצת זכוכית או קלף דק מפסיק בגחיים והיא ברחיה: **בכסוי** תלית מילתא. זכוכית את נאחך: **מים הרעים.** ברוחים. *מי המערה. שקוריים שם הפסחן והקנבוס וסם מסריחים: **וכמה מים רמי ואזיל.** כמה ישליך לתוכם ויבטלם הלא מרובין הם: **ומי רגלים.** מועטין והם בכלי והוא בא לקרות ק"ש אלא לכסוף. שמי רגלים בכלי חם נותן לתוכן מים, בהמיה קאמר ר' זכאי רביעית: **אבל לכתחלה.** שקדמו המים למי רגלים דברי הכל כל שהוא שבמטיל מי רגלים בכלי לכסוף ראשון ראשון שטפל לתוך המים מתבטל ואע"פ שהם רבים והולכין, *כבר בטלו: **אייתי לי רביעתא.** אפי' בתחלה: **נרף ועביט.** שניהם כלי חרס הם אלא של רעי קרוי נרף ושל מי רגלים קרוי עביט: **אסור לקרות** ק"ש כנגדם. הואיל ומיוחדין לך ואע"פ שאין בתוכן בעם: **ומי רגלים** עצמן. בכלי שאינו מיוחד להם: **בין לפני המטה.** שאין המטה מפסקת ביניו לביניהם: **בין לאחר המטה.** שהמטה מפסקת ביניהם אסור: **אי** שיניהם אחת המטה גרסינן. ולא גרסינן כלי בתוך כלי: **תחת המטה.** כאילו היו טמונים בארץ: **היכי קאמר.** רשב"ג: **בעיין איפשיטא לן.** שאלתנו נתפרשה לה בחלוק שבין לפני המטה ולאחר המטה: **מתייתא** מיהו קשיין. שהחלפה שיטתן: **מאן** שמעת ליה וכו'. *לא ידעתי היכן היא: **פשיטא לי.** במיתן אחת המטה ורגליה קרים שאין הימנה ולקרקע שלשה טפחים כלבוד דמי **והרי הן** בטמונים: **עשרה ודאי.** לא שאלתי ממנו דגרלה כאילו אינה מחתיה מאחר שיש הפסק כל כך אין זה כסוי: **עייליה לחופה ולא הוה** מסתייעא מילתא. דגישואין שלא היה יכול לבטול: **סכנתן לבני.** כמעט שכנתם את בני למות בעוכם הטון: **אפילו עשרה מאני.** וכולן כליין כאחד מאני דמי: אקמטרא

צוארו וקורא וי"א עוקרן ברגלו ראה את הערוה מותר, והרי עקבו רואה את הערוה? קסבר עקבו רואה את הערוה מותר. אתמר עקבו רואה את הערוה מותר, נוגע: אביי אמר אסור ורבא אמר מותר. רב ובר מחני לה להא שמעתא הכי, רב חננא בריה דרב איקא מתני לה הכי נוגע דברי הכל אסור, רואה: אביי אמר אסור רבא אמר מותר *לא נתנה תורה למלאכי השרת, והלכתא נוגע אסור, רואה מותר. אמר רבא צואה בעששית מותר לקרות ק"ש כנגדה: ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה: צואה בעששים מותר לקרות ק"ש כנגדה דצואה בכסוי חליא מילתא ולא מיכסיא, ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה: ולא יראה בך ערות דבר: אמר רחמנא והא קמיתחזיא. אמר אביי: צואה כל שהוא מבטלה ברוק אמר רבא ובורק עבה, אמר רבא צואה בגומא מניח סנדלו עליה וקורא ק"ש, בעא מר בריה דרבינא: צואה דבוקה בסנדלו מאי? תיקו. *אמר רב יהודה: עכו"ם עדום אסור לקרות ק"ש כנגדו מאי איריא עכו"ם אפילו ישראל נמי ישראל פשיטא ליה דאסור אלא עכו"ם אצטריכא ליה מהו דתימא הואיל וכתיב בהו: אשר בשר חמורים בשרם אימא כחמור בעלמא הוא קמ"ל דאינהו נמי איקרי: ערוה דכתיב: ועורות אביהם לא ראו: ולא יתכסה לא במים ולא במי המשרה עד שיטיל לתוכן מים: וכמה מיא רמי ואזיל? אלא ה"ק: לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה כלל ומי רגלים עד שיטיל לתוכן מים ויקרא. ת"ר: כמה יטיל לתוכן מים כל שהוא ר' זכאי אומר רביעית אמר רב נחמן מחלוקת לכסוף אבל בתחלה כל שהן, ורב יוסף אמר מחלוקת לכתחלה אבל לכסוף דברי הכל רביעית, אמר ליה רב יוסף לשמעיה אייתי לי רביעיתא דמיא כר' זכאי: *ת"ר: נרף של רעי ועביט של מי רגלים אסור לקרות ק"ש כנגדן ואף ע"פ שאין בהן כלום, ומי רגלים עצמן עד שיטיל לתוכן מים וכמה יטיל לתוכן מים: כל שהוא ר' זכאי אומר רביעית. בין לפני המטה בין לאחר המטה רבן שמעון בן גמליאל אומר לאחר המטה קורא, לפני המטה אינו קורא אבל מרחיק הוא ארבע אמות. וקורא ר"ש בן אלעזר אומר אפי' בית מאה אמה לא יקרא עד שיוציאם או שיגיתם תחת המטה: אי בעיא להו היכי קאמר: (ה) אחר המטה קורא מיד, לפני המטה מרחיק ארבע אמות וקורא או דלמא הכי קאמר: לאחר המטה מרחיק ד' אמות וקורא, לפני המטה אינו קורא כלל? ת"ש דתניא: ר"ש בן אלעזר אומר אחר המטה קורא מיד, לפני המטה מרחיק ארבע אמות רבן שמעון בן גמליאל אומר אפי' בית מאה אמה לא יקרא עד שיוציאם או שיגיתם תחת המטה: בעיין איפשיטא לן, מתניתא קשיין אהדדי: איפוך בתרייתא, מה חזית דאפכת בתרייתא איפוך קמייתא? מאן שמעת ליה דאמר *כוליה בית כארבע אמות דמי? ר"ש בן אלעזר היא, אמר רב יוסף בעאי מיניה מרב הונא: מטה פחות משלשה פשיטא לי דכלבוד דמי, שלשה ארבעה חמשה ששה שבעה שמנה תשעה מהו? א"ל לא ידענא, עשרה ודאי לא מיבעי לי, אמר אביי שפיר עבדת דלא איבעיא לך, כל עשרה רשותא אחריתי היא אמר רבא הלכתא פחות משלשה כלבוד דמי, עשרה רשותא אחריתי היא משלשה עד עשרה, היינו דבעא מיניה רב יוסף מרב הונא ולא פשט ליה, אמר רב הלכה כר"ש בן אלעזר וכן אמר באלי א"ר יעקב *ברה דבת שמואל הלכה כרבי שמעון בן אלעזר, ורבא אמר אין הלכה כר"ש בן אלעזר, רב אחאי איעסק ליה לבריה בי רב יצחק בר שמואל בר מרתא, עייליה לחופה ולא הוה מסתייעא מילתא, אזל בתריה לעיוני, חזא ספר תורה דמנרא, אמר להו: איכו השתא לא אתאי סכנתן לבני דתניא: בית שיש בו ספר תורה או תפילין אסור לשמש בו את המטה עד שיוציאם או שיגיתם כלי בתוך כלי: אמר אביי לא שנו אלא בכלי שאינו כליין אבל בכלי שהוא כליין אפילו עשרה מאני כחד מאנא דמי אמר רבא גלימא

בטופח ע"מ להטפיח אינא ביניהו. ת"ק בעי על מנת להטפיח וכ' יוסי מחמיר: **לימא תנא סתמא כר' אליעזר** דילמא לותיקין קאמרה מתני' עם הכן החמה אבל לכ"ע עד שלא שעות: **והרי לבו רואה את הערוה.** קס"ד כל אבר שאין דרכו לראות תורה אור את הערוה [ורואה] אותו בשעה שקורא בתורה קרינן ביה ולא ירא: **לא נתנה תורה דבר:** לא נתנה תורה למלאכי השרת. שאין להם ערוה, על כרחו יש לו ערוה ואין אנו יכולים להאמר מכל זה: (ג) **כל שהוא.** מעט: **ברוק.** רוקק עליה ומכסה אותה ברוק: **בשעשעים.** לגמירא"ל בלעז כלומר מחיצת זכוכית או קלף דק מפסיק בגחיים והיא ברחיה: **בכסוי** תלית מילתא. זכוכית את נאחך: **מים הרעים.** ברוחים. *מי המערה. שקוריים שם הפסחן והקנבוס וסם מסריחים: **וכמה מים רמי ואזיל.** כמה ישליך לתוכם ויבטלם הלא מרובין הם: **ומי רגלים.** מועטין והם בכלי והוא בא לקרות ק"ש אלא: **לכסוף.** שמי רגלים בכלי חם נותן לתוכן מים, בהמיה קאמר ר' זכאי רביעית: **אבל לכתחלה.** שקדמו המים למי רגלים דברי הכל כל שהוא שבמטיל מי רגלים בכלי לכסוף ראשון ראשון שטפל לתוך המים מתבטל ואע"פ שהם רבים והולכין, *כבר בטלו: **אייתי לי רביעתא.** אפי' בתחלה: **נרף ועביט.** שניהם כלי חרס הם אלא של רעי קרוי נרף ושל מי רגלים קרוי עביט: **אסור לקרות** ק"ש כנגדם. הואיל ומיוחדין לך ואע"פ שאין בתוכן בעם: **ומי רגלים** עצמן. בכלי שאינו מיוחד להם: **בין לפני המטה.** שאין המטה מפסקת ביניו לביניהם: **בין לאחר המטה.** שהמטה מפסקת ביניהם אסור: **אי** שיניהם אחת המטה גרסינן. ולא גרסינן כלי בתוך כלי: **תחת המטה.** כאילו היו טמונים בארץ: **היכי קאמר.** רשב"ג: **בעיין איפשיטא לן.** שאלתנו נתפרשה לה בחלוק שבין לפני המטה ולאחר המטה: **מתייתא** מיהו קשיין. שהחלפה שיטתן: **מאן** שמעת ליה וכו'. *לא ידעתי היכן היא: **פשיטא לי.** במיתן אחת המטה ורגליה קרים שאין הימנה ולקרקע שלשה טפחים כלבוד דמי **והרי הן** בטמונים: **עשרה ודאי.** לא שאלתי ממנו דגרלה כאילו אינה מחתיה מאחר שיש הפסק כל כך אין זה כסוי: **עייליה לחופה ולא הוה** מסתייעא מילתא. דגישואין שלא היה יכול לבטול: **סכנתן לבני.** כמעט שכנתם את בני למות בעוכם הטון: **אפילו עשרה מאני.** וכולן כליין כאחד מאני דמי: אקמטרא

אקמטרא

הגהות הגר"א

[ה] בתוס' סד"ה נרף נמתק כ"נקדו' בהסמך (דד"ה נרף ד"ה בלבד הוא בלבד אחד וכ"ה בדפו"י וכ"מ במנדלי ולא כרש"ל):

הגהות הב"ח

(ה) נמ' היכי קאמר רשב"ג אחר המטה: (ב) רש"י ד"ה אבל כו' כבר בטלו. עי' ע"ג דף עב ע"א תוס' ד"ה כי אחמא: רש"י ד"ה מאן שמעת ליה דאמר לא הוה ידעתי מי. וכן כרש"י שבת מז: ד"ה נמתא. יח. ד"ה בנימתא. מט: ד"ה לא זוז • קז: ד"ה כאחדם וד"ה זה כקן. ערובין מ: ד"ה דבר אחת. סנהדרין לד: ד"ה אמר. פב. ד"ה ונו' כסדר. סוכה כז: ד"ה שלא הטמיד. כח. ד"ה שיתות. כט. ד"ה בשביל. מ. ד"ה שיר. נב: ד"ה שבעה. ביצה מו: ד"ה ופירותיה. כה: ד"ה אלף. הטמיד סוף ס"ב ד"ה שמעיה. מגילה יד. ד"ה בגוותה. סוטה לז: ד"ה אלא זה. מ. ד"ה יון הקמכה. קידושין ג. ד"ה לא חזו. נ"ק מ: ד"ה לא מ"ח. סנהדרין יד. ד"ה מזרמוסין. מת: ד"ה ואלא. ע: ד"ה כפת. בכ"מ): שבועות לז. ד"ה לא מ"ח. זבחים כב. ד"ה וכא תנא. מ: ד"ה לב' ימים. מנחות קכ: ד"ה שמעיון. חולין [מו: ד"ה עגלה] כ: ד"ה חיסטומכא. נכ. ד"ה כר זכאי. נכ: ד"ה וכרי. קכ: ד"ה גולב. קלא. ד"ה הטמה. מרכין י. ד"ה ולא מוסיפין. יח: ד"ה אלא. יג. ד"ה מתשמה. המורה מו: ד"ה כיוונא. כח: ד"ה נמבד נמי:

מסורת השס"

[לעיל ע:]

לעיל דף ס: נקמן ס.

[דיומר זה ודמור מקדוש] שייך לעיל בסמנה כב:]

[שבת קנ.ע"ב]

יומא ג. קידושין מד. [מעילה יד:]

[מיר לח.]

מוספתא פ"ב

[עיחוכין מב:]

רב נסים גאון

לימא תנא סתמא כר' אליעזר דאמר עד הנץ החמה. (ראמר) [שיקר] מחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע בפירקא קמא (דף ט) דהא מסכתא: מאן שמעת ליה דאמר כל הבית כולו כר' אמות דמי ר' שמעון בן אלעזר • עיקר דבריו של ר' שמעון בן אלעזר בתוספתא דעירובין (פ"ג) ובגמרא בפרק קמא דסוכה (דף כב.) אמר רבי שמעון בן אלעזר כל אויר שתשמישו לדירה כגון דיר וסדר ושוקצה וחצר אפילו בית ה' כורין אפילו בית י' כורין מחזר שמעינן מיהא דר' שמעון היה מתיר לטלטל כל בי תאי שיעור' מפני שתשמישו לדירה וכולו כר' אמות דמי ליה: אמר רב יוסף בשו מתניה מרב הונא אמר פרות מג' כלבר דמי, עיקרא דהא מילתא דכל פרות מג' כלבר דמי שנו במשנה ובברכה בקטנה תנם בתוספתא ואנו מזכירים מה שנמצא בידינו בסמכת כלאים בפרק קרחה הכרם (משנה ד) שנינו מחיצה. הקנים אם אין בין קנה לקנה ג' טפחים כדי שיכנס הכרי הרי זה במחיצה ובתוספתא נמי דסזותה ובפרק קמא דעירובין (דף מז:) מקיפין ג' חבלים כר' מקיפין תשמ"ג בקנים ובלבר שלא יהא בין קנה לחברו ג' טפחים ובגמרא דהאי פירקא (שם דף מז.) תנא שמע ג' פרות במחיצה כו' והיא שנויה בתוספתא כלאים (פרק ד) ובמתני' (סוכה פרק ג דף מז.) המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם נבחרות מן הארץ ג' טפחים פסולה משום דנפקא לה מתורת לבד והא דאמרינן הבא עשרה רשותא אחריתי היא איתיה לעיקרא בפירקא קמא דשבת (דף ו.) בברייתא דתנו רבנן ד' רשויות לשבת כו' [וכן בסוכה דף ה ע"ב]:

גליון הש"ס

רשי' ד"ה אבל כו' כבר בטלו. עי' ע"ג דף עב ע"א תוס' ד"ה כי אחמא: רש"י ד"ה מאן שמעת ליה דאמר לא הוה ידעתי מי. וכן כרש"י שבת מז: ד"ה נמתא. יח. ד"ה בנימתא. מט: ד"ה לא